

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság Budapesten, 2010. március 31. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A közokirat-hamisítás büntette miatt a vádlott ellen folyamatban lévő büntető ügyben a Csongrád Megyei Bíróság Katonai Tanácsa 2009. november 12. napján kihirdetett KB.I.67/2009/9. számú ítéletét **megváltoztatja**.

A vádlott cselekményét folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének (Btk.276.§) **minősíti**.

Egyebekben az első fokú ítéletet helybenhagyja azzal, hogy a vádlottal szemben kiszabott pénzbüntetés összege helyesen: 75.000 (hetvenötezer) Ft.

I n d o k o l á s:

A Csongrád Megyei Bíróság Katonai Tanácsa 2009. november 12. napján kihirdetett KB.I.67/2009/9. számú ítéletével a vádlottat bűnösnek mondta ki közokirat-hamisítás büntetében, ezért 250 napi tétel, napi tételenként 300.-Ft pénzbüntetésre és 1 évre a soron következő rendfokozatba előírt várakozási idő meghosszabbítására ítélte. Rendelkezett a pénzbüntetés meg nem fizetésére, annak szabadságvesztésre történő átváltoztatására és kötelezte a vádlottat az eljárás során felmerült bünyügyi költség megfizetésére. Számítási hiba miatt azonban nem 75.000.-, hanem 70.000.-Ft-ban jelölte meg a megfizetendő pénzbüntetés összegét.

A tárgyaláson a katonai ügyész a nyilatkozattételre 3 napi gondolkodási időt tartott fenn, majd a törvényes határidőn belül fellebbezést jelentett be irányának megjelölése nélkül. A vádlott szintén irányának megjelölése nélkül, míg védője felmentés érdekében jelentett be fellebbezést.

A katonai ügyész előterjesztette fellebbezésének írásbeli indokolását, amelyben indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg és a vádlott bűnösségét - az ítéletben írtaktól eltérően - a Btk.274.§ (1) bekezdés b./ pontja szerinti közokirat-hamisítás büntetében állapítsa meg.

A Katonai Fellebbviteli Ügyészség a Kf.IV.109/2009. számú átiratában a katonai ügyészi fellebbezést visszavonta. Indítványozta, hogy az ítélőtábla katonai tanácsa az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, melynek keretében tüntesse fel az ítélet rendelkező részében, hogy a kiszabott pénzbüntetés összege helyesen 75.000.-Ft. Értékelje a vádlott terhére a közbizalom elleni bűncselekményeknek a honvédségen belüli elszaporodottságát, egyebekben az első fokú ítélet helybenhagyására tett indítványt.

A védő a Fővárosi Ítélőtábla Katonai Tanácsánál előterjesztette fellebbezésének írásbeli indokolását, amelyben elsődlegesen védencének a közokirat-hamisítás büntette miatt emelt vád alóli felmentésére, másodsorban az első fokú ítélet hatályon kívül helyezésére és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítására tett indítványt. Indítványaival kapcsolatban kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság megalapozatlan tényállást rögzített, mert az részben íratellenes, részben téves ténybeli következtetést tartalmaz. Olyan bizonyíték ugyanis egyáltalán nem vetődött föl a bizonyítási eljárás során, mely szerint védenca készítette volna fénymásolón a hamis utazási utalványt. Az elsőfokú bíróság tévedett akkor is, amikor a vádlott vallomását nem fogadta el a tényállás alapjául. Kifejtette továbbá, hogy az elsőfokon eljáró bíróság a vád kereteit túllépte, azon túlterjeszkedett, amikor védenca bűnösségét nem a felhasználásban, hanem hamis közokirat-készítésében állapította meg.

Utalt továbbá arra, hogy ezt a bűncselekményt csak szándékosan lehet elkövetni, arra vonatkozóan pedig nem állt rendelkezésre semmiféle bizonyíték, hogy védenca a másolt igazolvány felhasználásakor tudatában lett volna annak, hogy nem eredeti, érvényes igazolvánnyal utazik.

A nyilvános ülésen megtartott perbeszédében a védő az első fokú tárgyaláson bejelentett és írásban kiegészített, illetve megindokolt fellebbezését fenntartotta, indítványait megismételte.

A Katonai Fellebbviteli Ügyészségnek a nyilvános ülésen eljáró képviselője perbeszédében a másodfokú ügyészi átiratban foglaltakat tartotta fenn. Indítványt tett a pénzbüntetés összegének helyesbítésére, a súlyosító körülmények kiegészítésre, egyebekben az első fokú ítélet helybenhagyását kérte. Kifejtette továbbá azon álláspontját, hogy a védő indítványa az első fokú ítélet felülmérlegelésére irányul, ezért annak elutasítását is indítványozta.

A bejelentett vádlotti és védői fellebbezések folytán a Fővárosi Ítélőtábla Katonai Tanácsa az első fokú ítéletet és az azt megelőző bírósági eljárást a Be. 348.§ (1) bekezdésében foglaltak alapján teljes terjedelmében felülbírálta.

A vádlottnak és védőjének a felmentésre, illetve hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezése nem alapos.

Az elsőfokú bíróság tárgyalása során az eljárási szabályokat betartotta. A tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg, ennek során a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékokat megfelelően értékelte és indokolási kötelezettségének is eleget tett. A vádlott mind a nyomozás során, mind a tárgyaláson tagadta a bűncselekmény elkövetését. Helyesen észlelte azonban az elsőfokú bíróság, hogy a vádlott két tagadó vallomása között feloldhatatlan ellentmondás van, ezért a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokat fogadta el a tényállás alapjául. Logikus, meggyőző magyarázatát adta annak, hogy miért nem a vádlotti vallomást fogadta el. Az elsőfokú katonai tanács minden lehetséges bizonyítékot mérlegelési körébe vont, az egyes bizonyítékokkal elszámolt, illetve tényből további tényre történő következtetése a logika szabályainak megfelel.

A Be. 351.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint a másodfokú bíróság a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja, kivéve, ha az elsőfokú bíróság ítélete megalapozatlan, illetőleg a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékokra hivatkoztak, és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le.

Megállapítható, hogy a vádlott és védője fellebbezésükben új tényre, új bizonyítékokra nem hivatkoztak. Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás mentes a Be. 351.§ (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa felülbírálata alapjául elfogadta. Így a vádlottnak és védőjének a felmentésre, illetve a hatályon kívül helyezésre irányuló fellebbezése eredményre nem vezethettek.

Az irányadó tényállás alapján a katonai tanács okszerűen vont le következtetést a vádlott bűnösségére, tévedett azonban a cselekmény jogi minősítését illetően. Tévedett az elsőfokú bíróság, amikor a vádlott bűnösségét a Btk.274.§ (1) bekezdés a./ pontjába ütköző közokirat-hamisítás bűntettében állapította meg.

A Pp. 195.§ (1) bekezdésében foglaltak szerint közokirat az olyan papíralapú, vagy elektronikus okirat, amelyet a bíróság, a közjegyző vagy más hatóság, illetve közigazgatási szerv ügykörén belül a megszabott alakban állított ki, mint közokirat teljesen bizonyítja a benne foglalt intézkedést vagy határozatot, továbbá az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát, úgyszintén az okiratban foglalt nyilatkozat megtételét, valamint annak idejét és módját. Ahhoz, tehát hogy valamely okirat közokiratnak minősüljön a fenti feltételeknek kell megfelelnie, illetve előfordul, hogy az adott okiratról rendelkező, azt létesítő jogszabály külön rendelkezik arról, hogy az adott okirat közokirat. Megállapítható azonban, hogy a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló 85/2007. számú Kormányrendelet nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely alapján az utazási utalványt közokiratnak kellene tekinteni. Ez az utalvány nem felel meg a Pp.195.§-ában írt közokirat fogalomnak sem. A Legfelsőbb Bíróság 45/2007. számú Büntető Kollégiumi véleménye foglalkozik a fegyveres szervek szolgálata körében hatósági jelleggel kiállított és jogilag jelentős tény igazolására alkalmas iratokkal, meghatározza azokat a feltételeket, amelyek esetén azok közokiratnak minősülnek. E kollégiumi

véleményben foglaltak szerint csak azok az okiratok tartozhatnak ebbe a körbe, és minősülnek közokiratnak, amelyek alkalmasak arra, hogy a jogilag jelentős tényt a kiállító szerv körén kívül is igazolják. Ezzel szemben az utazási utalvánnyal kapcsolatban az állapítható meg, hogy a Magyar Honvédség mint munkáltató igazolja a MÁV-Start Zrt. felé, hogy a nála szolgáltatot teljesítő katona jogosult a kedvezmény igénybevételére. Csak ebben az egy relációban képes ez az igazolás joghatás - azaz a kedvezmény igénybe vételének - kiváltására. A hivatkozott büntető kollégiumi vélemény szerint azon okiratok, amelyek a közforgalmú közlekedési eszközök igénybevételénél a menetdíjkedvezményre való jogosultságot igazolják, e vonatkozásban a pénz és anyaggazdálkodás körébe tartoznak és nem kapcsolódnak hatósági jogkör gyakorlásához, ily módon közokiratnak sem tekinthetők. Ugyanezen álláspontot alátámasztja az e körben követett bírói gyakorlat is, hiszen a büntetőjogi döntvénytár 4000. és 4005. számú döntése is kimondja, hogy a MÁV igazolvány, MÁV vasúti szabadjegy és menetjegy nem közokiratnak, hanem magánokiratnak tekintendő.

A másodfokú bíróság vizsgálta továbbá azt is, hogy a vádlott azzal a magatartásával, hogy utazási utalványát lefénymásolta, majd a fénymásolatot felhasználta megvalósította-e a magánokirat-hamisítás vétségét. Ennek eldöntésekor a másodfokú bíróság figyelemmel volt a Legfelsőbb Bíróság BH 2003/53. számú eseti döntésére, mely szerint a magánokirat-hamisítás vétsége megvalósul abban az esetben is, ha az okirat valós tényeket tartalmaz, de az nem a kiállítására jogosult személytől származik (alakilag hamis) és az elkövető ezt használja fel jogilag jelentős tény bizonyítására. Ebben az esetben az okirat hamis volta szempontjából nincs jelentősége annak, hogy a készített okirat tartalma megfelel-e a valóságnak. Ha az okirat tartalma fedi a valóságot, akkor hamis magánokirat jön létre valós tartalommal. Ez utóbbi körülmény azonban a büntetőjogi felelősség szempontjából közömbös, mert az okirat azáltal válik hamissá, hogy az nem a kiállító személytől származik.

Megállapítható továbbá, hogy a vádlott a fénymásolt, hamis magánokiratot többször használta fel utazásaikor, ezért a bűncselekményt folytatólagosan követte el. A Legfelsőbb Bíróság 36/2007. Büntető Kollégiumi véleményében foglaltak szerint a magánokirat-hamisítás folytatólagosan elkövetett, ha a hamis magánokiratot ugyanazon jogviszonyból származó jog létezésének bizonyítására, többször használják fel, és a folytatólagosság egyéb törvényi feltételei is fennállnak. Az utalvány felhasználásának időpontjára figyelemmel a folytatólagosság Btk.12.§ (2) bekezdésében írt törvényi feltételi is maradéktalanul megvalósultak, ezért a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a vádlott cselekményét a Btk.276.§-ába ütköző folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétségének minősítette.

A katonai tanács ítéletében helytállóan sorolta fel a büntetéskiszabási körülményeket, csupán a súlyosító körülmények szorulnak kiegészítésére, a közbizalom elleni bűncselekményeknek a Magyar Honvédségen belül tapasztalt elszaporodottságával, továbbá a folytatólagossággal. Az első fokú katonai tanács

által a vádlottal szemben a Btk.87.§ (2) bekezdés e./ pontjában írt enyhítő rendelkezéssel kiszabott pénzbüntetés a megváltozott jogi minősítés mellett is törvényesnek tekinthető. A napi tételek száma arányos a cselekmény tárgyi súlyával, míg a napi tétel összege megfelelően tükrözi a vádlott személyi, vagyoni és jövedelmi viszonyait. A vádlott cselekménye kívülálló személyek előtt ismertté vált, az alkalmas volt a Magyar Honvédség lejáratására, ezért nem tévedett az elsőfokú bíróság akkor sem, amikor úgy döntött, hogy a vádlottnak az előléptetést hosszabb várakozási idő eltöltésével kell kiérdemelnie és őt várakozási idő meghosszabbítása katonai mellékbüntetéssel sújtotta.

Észlelte a másodfokú bíróság, hogy az első fokú katonai tanács számítási hiba folytán, tévesen jelölte meg a pénzbüntetés összegét, ezért azt 75.000.-Ft-ra helyesbítette.

A Csongrád Megyei Bíróság Katonai Tanácsa ítéletének egyéb rendelkezései törvényesek, ezért azokat a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa - helyes indokai alapján - helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be.372.§ (1) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2010. március 31.

Dr. Török Zsolt hb. ezredes sk. a tanács elnöke, Dr. Mészáros László hb. ezredes sk. előadó bíró, Dr. Ifkovics Béla hb. ezredes sk. bíró

A Csongrád Megyei Bíróság Katonai Tanácsa ítélete a rendelkező részben írt változtatással jogerős és végrehajtható.

Budapest, 2010. március 31.

Dr. Török Zsolt hb. ezredes sk.
a tanács elnöke

A kiadmány hitelül:
Kígyósi Józsefné
bírószági ügyintéző